

HAL URBAN

ALEGERI
CARE ÎȚI
SCHIMBĂ
VIAȚA

15 CĂI DE A GĂSI SCOP, SENS ȘI
BUCURIE ÎN TOT CEEA CE FACI

EDITURA AMALTEA

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
URBAN, HAL

**Alegeri care îți schimbă viața : 15 căi de a găsi scop, sens și
bucurie în tot ceea ce faci / Hal Urban ; trad.: Dorina Enciu. -
București : Amaltea, 2009**

ISBN 978-973-162-053-4

I. Enciu, Dorina (trad.)

159.923.2

CHOICES THAT CHANGE LIVES
15 WAYS TO FIND MORE PURPOSE, MEANING,
AND JOY

HAL URBAN

Copyright © 2006 by Hal Urban

All rights reserved

Originally published by Fireside, a Division of
Simon & Schuster, Inc.

ALEGERI CARE ÎȚI SCHIMBĂ VIAȚA
15 CĂI DE A GĂSI SCOP, SENS ȘI BUCURIE
ÎN TOT CEEA CE FACI

HAL URBAN

ISBN 978-973-162-053-4

© 2009 – EDITURA AMALTEA

Cuprins

PREFAȚĂ -----	9
INTRODUCERE -----	17
1. SMERENIA -----	26
2. RĂBDAREA -----	42
3. EMPATIA -----	58
4. DĂRUIREA -----	70
5. IERTAREA -----	86
6. GÂNDIREA -----	100
7. POSIBILITĂȚILE-----	114
8. ÎNNOIREA -----	126
9. CURAJUL -----	142
10. EXCELENȚA -----	156
11. MISIUNEA-----	172
12. SCRIPTURA -----	188
13. RUGĂCIUNEA-----	202
14. ÎNȚELEPCIUNEA -----	220
15. BUCURIA -----	236
CONCLUZIE -----	241
LECTURI RECOMANDATE -----	242
MULȚUMIRI -----	244

Prefață

SCOPURI, DEFECTE, CITATE ȘI CĂRȚI MOTIVAȚIONALE

Câteva gânduri din partea autorului

**DOUĂ SCOPURI IMPORTANTE: A FI „OPTIMIST“ ȘI
„ENTUZIAST“**

Mii de oameni pe care nu i-am întâlnit niciodată mi-au influențat scrierile mai mult decât și-ar putea imagina vreodată. Sunt acei oameni care mi-au citit cărțile și au avut curtoazia să își ia din timpul lor ca să îmi transmită mesaje despre felul cum le-am îmbogățit viețile. Puține lucruri în viață au mai multă putere decât un feedback pozitiv. Și ne influențează în două moduri. În primul rând, este o confirmare – ne spune că am făcut ceva bine, că am muncit mult, dar a meritat efortul și că munca noastră a fost apreciată. În al doilea rând, ne încurajează să mergem mai departe, să continuăm ceea ce am făcut deja și să adăugăm și alte realizări. Exact acestea sunt efectele pe care telefoanele, scrisorile și emailurile primite de la oameni de toate vârstele și cu drumuri diferite în viață le-au avut asupra autorului acestei cărți.

Două dintre cuvintele folosite cel mai des de către cititori au fost *optimist* și *entuziast*. Deoarece se întâmplă ca ele să fie două dintre cuvintele mele preferate, ca și două dintre țintele scrierilor mele, au fost întotdeauna ca o muzică pentru urechile mele. Un alt cuvânt pozitiv, menționat deseori, a fost *speranță*, ca în sintagma „Mi-ați dat speranță“. Acestea vin, de obicei,

de la cititori care trec prin perioade dificile: oameni aflați în închisoare, persoane care trec printr-un divorț sau care au pierdut ceva, sau de la cei care luptă cu o boală, cu diverse forme de dependență sau cu probleme financiare. Din moment ce nu pretind că aș fi terapeut și nici nu încerc să fiu așa ceva, faptul că lucrările mele ajută alți oameni este o adevărată binecuvântare. Mă rog ca și această carte să fie optimistă și plină de entuziasm și mai ales să aducă speranță.

CONFESIUNILE UNUI AUTOR CU DEFECTE

Percepția obișnuită că oamenii buni au mai puține defecte este greșită. Nu este o vorba de a avea mai multe sau mai puține defecte. Este vorba despre a fi dispus să le schimbi.

– LOUIS A. TARTAGLIA, M.D.

In urmă cu câțiva ani, mi-a fost luat un interviu la un post de televiziune din Columbia, Ohio, pe tema primei mele cărți, *Cele mai importante lecții de viață* (Ed. Amaltea, 2008). Jurnalistul a spus: „Am ajuns în cele din urmă să cunoaștem pe cineva care a înțeles cum stau lucrurile. Cred că dumneavoastră sunteți tot timpul fericit și optimist. Spuneți-ne cum faceți?” Am râs, nu de jurnalist, ci în sinea mea. I-am spus același lucru pe care îl spun tuturor celor care mă contactează: Ca toți ceilalți, și eu evoluez în fiecare secundă a vieții mele. Și am câteva defecte majore cu care lupt de mult timp și pe care nu pretind că le-am eliminat complet. Dar sunt mult mai aproape să scap de ele acum, decât eram cu zece sau cu douăzeci de ani în urmă și lucrul ăsta se datorează tocmai greșelilor pe care le-am făcut între timp și din care am învățat. Și nu sunt tot timpul fericit și optimist. În plus, nu cred că cineva a atins stadiul ăsta. Cu toate astea, sunt atât de fericit aproape tot timpul pur și simplu pentru că am conștientizat de-a lungul timpului două dintre cele mai mari adevăruri:

1. Fiecare greșeală este o ocazie de a te îmbunătăți și de a evolua.
2. Nu este niciodată prea târziu să te schimbi.

Ați observat, probabil, că la sfârșitul fiecărei cărți, inclusiv al acesteia, există o pagină „despre autor“. De acolo aflăm, de obicei, ce studii are autorul, care au fost realizările din cariera sa, premiile pe care le-a primit, alte cărți pe care le-a publicat și proiectele sale de viitor. Totul sună bine și impresionant. Datorită naturii acestei cărți, cred că este la fel de important să subliniez și câteva dintre slăbiciunile și greutățile cu care s-a luptat autorul ei. Durerea pe care mi-au provocat-o m-a ajutat să fac alegeri mai bune, să găsesc mai multă liniște și bucurie și m-a determinat să scriu volumul de față.

Primele cinci capitole sunt despre smerenie, răbdare, empatie, dăruire și iertare. Acestea sunt calități care din păcate mi-au lipsit mulți ani. Ele dezvăluie cele mai mari slăbiciuni ale mele și cele mai dificile frământări pe care le-am avut. Scriu acum despre aceste mari virtuți, nu pentru că aș pretinde că le am, ci pentru că încă lupt să le obțin și pentru că sunt în căutarea păcii interioare și a bucuriei zămislite de ele. În trecut, mi-am distrus de multe ori propria viață sau i-am rănit pe alții, din cauza mândriei, nerăbdării, lipsei de sensibilitate, resentimentelor sau pur și simplu din cauza unui egoism exagerat. Aceștia au fost propriii mei demoni timp de mulți ani. În ultimele decenii am învățat treptat să îi stăpânesc, dar încă mai am multe de făcut în acest sens. Totuși, întregul proces a fost însoțit de nenumărate recompense și sper să merite să împărtășesc toate învățămintele pe care le-am tras și celorlalți.

Cineva care m-a cunoscut abia în urmă cu câțiva ani ar putea să găsească această carte, să vadă că primul capitol este dedicat smereniei și să spună: „Acest om este *ultimul* care ar trebui să scrie despre smerenie“. Deși înțeleg perfect un asemenea comentariu, nu pot fi totuși de acord cu el dintr-un motiv foarte simplu: uneori, aceia dintre noi care am făcut cele mai

mari greșeli, suntem și cei mai în măsură să spunem celorlalți ce am învățat din ele. Vă dau și un exemplu: am un prieten foarte drag care aproape că și-a distrus viața acum câțiva ani din cauza alcoolului. Și-a pierdut soția, casa, serviciul și cea mai mare parte a banilor. După ce a atins fundul sacului, a admis în sfârșit că are o problemă și a început să meargă la întâlnirile unui grup AA (Alcoolicii Anonimi – n.tr.). Încet, încet, și-a refăcut viața. A încetat să mai bea, a început să muncească foarte mult, a economisit bani, s-a recăsătorit și și-a cumpărat o casă nouă. Acum câțiva ani, s-a pensionat dintr-un post important în domeniul finanțelor. Nimeni altcineva, în afara lui, nu poate vorbi mai bine despre cât de mult poți să pierzi din cauza acestui viciu periculos. Și exact asta a făcut timp de mai bine de douăzeci de ani. În acest timp, a ajutat nenumărați oameni să scape de blestemul vieții lor. Sper că și eu voi fi în stare să fac același lucru, dar într-un mod diferit. Nu am avut niciodată probleme cu alcoolul, dar am avut numeroase „bătălii“ cu defecte ale personalității mele care mi-au adus multe neazuri, inclusiv pierderea unor prietenii. Poate că slăbiciunile mele și încercările de a le corecta vor ajuta alți oameni care se zbat în același fel. Există doar câteva lucruri care aduc mai multă bucurie decât depășirea slăbiciunilor, indiferent despre ce fel de slăbiciuni ar fi vorba. Celebrarea triumfului spiritului uman, în special când aceasta presupune și dezvoltare personală, este una dintre cele mai mari recompense ale vieții.

Începând cu 1995, am vorbit profesorilor și studenților de la diferite niveluri. Am vorbit, de asemenea, părinților, oamenilor de afaceri sau membrilor guvernelor și reprezentanților bisericii. Aceste discuții, indiferent de tema abordată, au inclus întotdeauna și cele mai mari greșeli ale mele și lecțiile pe care le-am învățat din ele. Spun întotdeauna celor care mă ascultă: „Nu am toate răspunsurile și nu vă spun că trebuie să faceți tot ce fac eu. Vreau doar să vă împărtășesc câteva lucruri care par să funcționeze în majoritatea cazurilor. Încercați-le, adaptați-le la nevoile dumneavoastră și renunțați la cele care nu vi se potrivesc“.

Repet. Nu vreau să sugerez nimănui cum să își trăiască viața. Sper doar că unele dintre luptele pe care le-am purtat cu mine însumi și descoperirile pe care le-am făcut în felul acesta vor aprofunda înțelegerea dumneavoastră despre cum „funcționează” viața și care sunt lucrurile esențiale pentru cineva care are o existență plină de scop, semnificație și bucurie. Și sper că ele vor funcționa și pentru dumneavoastră.

DESPRE COAUTORII ACESTEI CĂRȚI ȘI DESPRE CITATELE LOR

Îmi plac citatele, pentru că este o bucurie să descopăr gânduri pe care poate le-am avut, exprimate extrem de frumos și cu mai multă autoritate, de cineva recunoscut ca fiind mai înțelept decât mine însămi.

– MARLENE DIETRICH

Aceasta nu este o carte apărută din marele meu depozit de înțelepciune – cu atât mai mult cu cât nu am așa ceva. Este o carte născută dintr-un mare depozit de înțelepciune care ne-a fost transmisă de-a lungul a mii de ani. Nenumărați înțelepți au binecuvântat pământul înainte să ne naștem noi, dar și în prezent, lăsând o comoară imensă de sfaturi despre cum să ne construim vieți bune și semnificative. Acești oameni străluciți, parte dintre ei faimoși, alții nu atât de faimoși, unii plecați dintre noi de mult timp, iar alții încă în viață, acești oameni, deci, sunt coautorii mei.

În primele mele două cărți am folosit sute de citate din alți autori. Mulți dintre cititori și-au exprimat aprecierea pentru ele și mi-au povestit că le-au folosit în foarte multe feluri. Majoritatea oamenilor, chiar și aceia cărora nu le prea place să citească, dau impresia că îi încântă și că apreciază un citat bun. Suntem impresionați de abilitatea unor oameni de a face o afirmație cu înțelesuri profunde și cu un impact puternic, folosind doar câteva cuvinte. Frumusețea acestor citate este că ele cristalizează pentru noi idei importante. Sunt scurte,

merg exact la țintă, sunt pline de bun simț și înțelepciune și ușor de ținut minte. Iar noi păstrăm ca pe o comoară înțelepciunea pe care o cuprind.

Există gânduri exprimate izolat ce conțin esența unui întreg volum, fraze izolate care au în ele frumusețea unei lucrări ample.

– JOSEPH JOUBERT

M-am bazat și de data asta foarte mult pe citate ale altor autori. De fapt, această carte este construită în mare parte pe baza înțelepciunii care ne-a fost transmisă de la o generație la alta. Sunt convins că toate observațiile și declarațiile importante privind comportamentul uman au fost făcute cu mult înainte să apar eu. Așa că nu există nimic aici care să nu fi fost spus înainte. Dar sper că observațiile sunt organizate și prezentate într-un mod relevant și că vor fi de ajutor. Dintotdeauna mi-am propus să așez vechile adevăruri într-o lumină nouă și să le aplic apoi în prezent, în viața reală. Sper că veți găsi aici câteva repere despre cum să faceți alegeri corecte, cum să vă formați un caracter bun, să găsiți mai multe țeluri și sens în viață, și despre cum să vă bucurați de această existență și să deveniți mai înțelepți.

Singurul meu regret în ceea ce privește citatele este că ele nu respectă suficient chestiunea sensibilă a genurilor. Multe dintre ele sunt vechi și, cu mulți ani în urmă, oamenii scriau despre „bărbați“, în loc să scrie despre rasa umană. Nu am putut să schimb modul în care au fost formulate, dar sper că le veți citi ca pe niște dovezi de înțelepciune sau ca pe niște sugestii despre comportamentul uman în general.

DESPRE CĂRȚILE MOTIVAȚIONALE

Când lucrarea mea, *Cele mai importante lecții de viață*, a fost publicată în urmă cu câțiva ani, cineva mi-a spus că trebuie să aleg o secțiune în care să fie inclusă

și să o menționez în colțul din stânga sus de pe spatele copertei. Am ales „Dezvoltare personală/Inspirație“. Aceasta a părut cea mai logică, având în vedere că o scrisesem în special pentru tineri, la a căror dezvoltare personală am vrut să particip. Am mai vrut și să îi inspir să devină cât mai buni. Această secțiune a părut cea mai potrivită pentru cartea mea, până când am vândut-o editurii Simon&Schuster. Ei dau spre vânzare o mulțime de cărți librărilor, dar se pare că nici una dintre ele nu are o secțiune care să se numească „Dezvoltare personală/Inspirație“. Așa că lucrarea mea a ajuns în secțiunea „Cărți motivaționale“ (în engl. „self-help“ – „auto-ajutor“).

Acesta este unul dintre cei mai grozavi oximoroni din toate timpurile și un termen care nu mi-a plăcut niciodată, în primul rând din cauza contradicției pe care o cuprinde. Dacă oamenii se vor ajuta singuri în cele din urmă, de ce ar mai dori să citească o carte scrisă de către altcineva? Nu cumva acest lucru este în contradicție cu ideea de a te ajuta singur? Ar fi fost bine dacă cei care administrează o librărie și apreciază cuvântul scris atât de mult ar putea crea o categorie mult mai potrivită pentru o carte de acest gen. Vă rog să înțelegeți că nu combat toate cărțile pe care le găsiți în secțiunea „Cărți self-help“. Multe dintre ele sunt minunate. Unele dintre cele mai bune cărți pe care le-am citit le-am găsit acolo și mi-au îmbogățit enorm viața. Aceste lucrări m-au inspirat și m-au ajutat să mă dezvolt, dar în realitate nu m-au „auto-ajutat“.

Indiferent unde găsiți această lucrare, sper că ea vă va ilumina și vă va inspira să deveniți o persoană completă, indiferent ce greșeli ați făcut, și indiferent în ce etapă a vieții vă aflați. Una dintre marile bucurii ale existenței noastre este să știi că există întotdeauna loc pentru aprofundarea conștientizării sinelui și pentru dezvoltare personală. Putem fi mai buni, mai fericiți și mai înțelepți oricând vrem. Și sper că această carte vă va ajuta în proiectele voastre de viitor.

Nu este niciodată prea târziu să devii ceea ce poți fi.

– GEORGE ELIOT

Introducere

Cinci motive pentru care am scris această carte

1. PENTRU A EXPLICA MAI BINE CÂT ESTE DE IMPORTANT SĂ FACI ALEGERI

Atrăi nu este o întâmplare, ci o opțiune“ este titlul capitolului patru din *Cele mai importante lecții de viață*. La început ne-am gândit că ar fi potrivit să folosim aceste cuvinte ca titlu pentru noua carte, datorită impactului pe care l-a avut un asemenea adevăr simplu asupra atât de multor cititori. Îmi aduc aminte foarte clar că, în turul de promovare pe care l-am făcut pentru cartea mea, în ianuarie 2003, aproape fiecare post de televiziune și de radio a vrut să vorbească mai întâi despre capitolul dedicat alegerii. Ai fi gândit că făcusem o descoperire senzațională care urma să schimbe radical viața a milioane de oameni. Adevărul este, însă, că oamenii au făcut alegeri încă de la începutul lumii. Este cu adevărat uimitor câți dintre ei nu au habar măcar sau au uitat, că ei fac alegeri aproape tot timpul – alegeri mici, neimportante și alegeri mari, care ne pot schimba viața în bine sau în rău. Această carte vorbește despre unele dintre alegerile mari.

Am explicat în lucrare că am fost educat de iezuiți, la Universitatea din San Francisco. Dacă nu știți aproape nimic despre iezuiți, pot fi descriși cel mai bine ca fiind membrii unui ordin de călugări catolici, fondat de Sf. Ignațiu Loyola, care punea mare preț pe filosofie, logică, etică și liberul arbitru.

Acolo am învățat primele lucruri despre cum să trăiești făcând alegeri. În loc să ne facă niște marionete fără minte proprie, Dumnezeu ne-a hărăzit acest mare dar, liberul arbitru – sau puterea de a alege. Este una dintre lecțiile importante pe care nu le uiți niciodată.

Această lecție a căpătat și mai mult contur câțiva ani mai târziu, când am descoperit o cărticică minunată considerată de mulți clasică. Se numește *Your Greatest Power (Cea mai mare putere a ta)* și a fost scrisă în 1953 de Martin J. Kohe. Cartea începe cu următoarea propoziție:

EȘTI POSESORUL UNEI MARI ȘI MINUNATE PUTERI.

Puțin mai jos, pe prima pagină, Kohe subliniază că cei mai mulți oameni trăiesc fără să conștientizeze că au această putere.

Milioane de oameni se plâng de crucea lor, dezgustați de viață... și de felul în care merg lucrurile, fără să înțeleagă că dețin o putere care le permite să pornească pe un nou drum în viață. Odată ce ai recunoscut această putere și ai început să o folosești, îți poți schimba întreaga existență, modelând-o așa cum vrei... și umplând-o de bucurie.

Kohe subliniază că unul dintre lucrurile cele mai uimitoare în legătură cu această putere este că se află la dispoziția fiecăruia, indiferent ce vârstă sau ce poziție are în societate. Nu este nevoie de inteligență, educație, cumul de cunoștințe sau talent. Ne este dată tuturor la naștere. Tot ce trebuie să facem este să o conștientizăm. Ce este de fapt această putere grozavă? Kohe răspunde la pagina nouă:

CEA MAI MINUNATĂ PUTERE PE CARE O ARE UN OM ESTE ACEEA DE A FACE ALEGERI.

Indiferent că o numești „liber arbitru“, așa cum fac iezuiții, sau „cea mai minunată putere“, cum face Kohe, un lucru este

cert: trăim într-adevăr făcând alegeri, nu la întâmplare. În prima mea carte am făcut o listă cu nouă dintre cele mai importante alegeri pe care le facem: caracterul nostru, valorile, felul în care îi tratăm pe ceilalți, modul în care rezolvăm problemele, cât de mult învățăm, ce învățăm, sistemul nostru de convingeri, scopul și atitudinea pe care le avem. Acestea sunt unele dintre cele mai importante, dar zilnic facem multe alte alegeri care ne influențează calitatea vieții. Aș vrea să vă împărtășesc cincisprezece dintre ele în această lucrare.

Există alternative. Opțiuni. Nu putem alege să nu alegem.

– LEWIS B. SMEDES

2. PENTRU A ÎNCHEIA UNELE LUCRURI NETERMINATE

In introducerea cărții *Cele mai importante lecții de viață: 20 de lucruri care contează*, am pus întrebarea: „De ce 20?” Nu a existat un motiv anume și nu am pretins niciodată că *numai* acestea sunt lecțiile minunate pe care ni le oferă viața. Ele sunt pur și simplu câteva adevăruri fundamentale despre cum e viața și am vrut să le transmit fiilor și studenților mei. Ceea ce a început ca o scrisoare destinată lor, a devenit apoi o carte pentru copii și mai târziu o lucrare pentru oameni de toate vârstele. Se pare că o mulțime de adulți au apreciat faptul că li s-a reamintit ce important este să ai un caracter bun și ceea ce eu am numit „calități de modă veche“.

Când am scris prima dată cuprinsul, acesta includea treizeci de lecții de viață, deși știam că există cu mult mai multe. Cartea ar fi fost însă mult prea lungă, așa că am redus textul la ceea ce era esențial. Câteva dintre aceste lucruri esențiale sunt: o atitudine pozitivă, respectul, hărnicia, autodisciplina, bună-tatea, onestitatea, râsul și recunoștința. Au trecut deja treisprezece ani și acele zece lecții pe care nu le-am introdus în carte au rămas pe dinafară, ca o treabă neterminată. În plus,

am învățat și altele între timp (unele într-un mod foarte dureros) pe care aș vrea, de asemenea, să le menționez. Lecțiile din această carte sunt puțin diferite. Nu sunt fundamentale sau la fel de evidente ca primele douăzeci. În schimb, pot fi descrise ca fiind acele trepte pe care urcăm pe măsură ce înaintăm în școala vieții. Unele dintre ele ne provoacă mult mai mult. Învățăm despre virtuți ca smerenia, răbdarea, iertarea, empatia și dăruirea cu un cost foarte mare – sacrificarea sinelui. Dar atunci când vrem să ne luăm licența, aceste lecții împreună cu cele incluse aici aduc mult mai multă bucurie și sens în viețile noastre.

3. ÎN ONOAREA CITITORILOR MEI ȘI PENTRU A LE MULȚUMI

Nu există cuvinte în nici o limbă de pe pământ care să poată exprima cât de mult apreciez sutele de oameni care mi-au scris, m-au sunat și mi-au trimis emailuri după ce au citit *Cele mai importante lecții de viață* și *Puterea cuvintelor* (Ed. Amaltea, 2007). Toți acești oameni mi-au mulțumit, mi-au împărtășit revelațiile și lecțiile lor cele mai valoroase, mi-au făcut sugestii, mi-au trimis citate și poeme, mi-au recomandat cărți și website-uri utile, m-au făcut să râd și să plâng, mi-au confirmat valoarea și m-au încurajat. Datorită acestor încurajări am fost publicat de Simon&Schuster cu un tiraj mult mai mare decât avusesem în trecut. Acești oameni minunați m-au obligat să „predic Evanghelia“ bunului caracter și să continui să scriu. Următoarele lecții de viață le sunt dedicate.

4. PENTRU A VENI ÎN ÎNTÂMPINAREA NEVOILOR EDUCATORILOR

Am petrecut treizeci și cinci de ani minunați ca profesor, atât în liceu, cât și la universitate. Deși am părăsit catedra, nu am vrut niciodată să mă opresc să predau sau să învăț. Din

fericire, acum fac din nou acest lucru, călătorind dintr-un oraș în altul, iar printre studenții mei se numără profesori, copii de toate vârstele, părinți, oameni de afaceri și membri ai bisericii. Încă predau, dar nu mai corectez extemporale, nu mai trebuie să dau examene pentru grade sau să merg la cursuri la facultate.

Cea mai mare schimbare, totuși, este că nu mai sunt obligat să fac acel lucru care ocupă majoritatea timpului unui profesor – să pregătesc planuri de lecții. Vechile obiceiuri se schimbă însă greu. Continuu să scriu lecții noi, pur și simplu pentru că sunt atât de multe lucruri de învățat și de transmis. Și asta este menirea unui profesor. Timp de câțiva ani, mi le-am notat într-un jurnal și în câteva agende, sperând că le voi discuta într-o bună zi cu ceilalți. Mulți profesori (de la cei din școlile generale până la cei din universități) care au folosit prima mea lucrare, m-au întrebat dacă vor mai exista și alte lecții fundamentale. Acum există.

Rabinul Harold Kushner, în excelenta sa carte *When All You Ever Wanted Isn't Enough (Când tot ceea ce ți-ai dorit nu este de ajuns)*, spune că toți suntem învățători:

Toți predăm, oficial sau neoficial, nu doar învățătorii din clase sau profesorii din universități, care se adresează unui grup de studenți, chiar și contabilul cu experiență sau muncitorul din fabrică predau, atunci când îi spun unui nou-sosit care sunt șmecheriile legate de job. Să ai un impact asupra altei persoane, să îi modelezi viața în câteva aspecte mici, dar vitale, este una dintre satisfacțiile cele mai profunde pe care le putem avea. Predăm pentru că simțim nevoia să împărtășim și altora.

Vă rog să vă alăturați mie și confrăților mei, în efortul de a avea un efect pozitiv asupra celorlalți, atunci când recapitulăm marile lecții ale vieții.

5. PENTRU A EXPLORA SURSELE DE ÎNȚELEPCIUNE

Primul titlu pe care l-am găsit pentru această carte a fost „Înțelepciunea se dobândește“. Eram pe punctul de a scrie despre alte câteva lecții de viață cu ajutorul cărora putem câștiga cel mai mare premiu al vieții. Dar publisher-ul și editorul meu nu au fost de aceeași părere, din mai multe motive. I-am ascultat, pentru că ei știu mult mai multe lucruri decât mine despre ce merge și ce nu merge în industria cărților. Am schimbat cuvântul cheie din titlu din „înțelepciune“ în „alegeri“ și am dat cărții un ton mai vesel. Penultimul capitol este dedicat înțelepciunii și sunt convins că dacă facem alegerile potrivite, putem să o dobândim.

Timp de mulți ani am crezut că înțelepciunea este rezultatul unui proces natural: îmbătrânim și devenim mai înțelepți. Deși există un sâmbure de adevăr în această credință răspândită, este totuși departe de realitate. Nu toți oamenii în vârstă sunt înțelepți și mulți tineri sunt cu mult mai înțelepți decât vârsta lor. Adevărata înțelepciune înseamnă să înțelegi viața și să trăiești cum trebuie, indiferent câți ani ai.

Am scris *Cele mai importante lecții de viață* în anul în care am împlinit cincizeci de ani. Mulți oameni drăguți au citit-o, mi-au scris și mi-au spus că sunt înțelept. Dar eu nu mă simțeam așa. Am considerat că lucrarea se baza de fapt pe bun simț. Deși sunt înrudite, există o mare diferență între bun simț și înțelepciune. Există, de asemenea, o diferență între succes (subiectul primei cărți) și a face alegeri care ne ajută să devenim mai înțelepți (idee care constituie subiectul acestei cărți). Mă simțeam un om destul de împlinit, dar nici pe departe așa de înțelept cum mă credeau ceilalți, și în nici un caz cât aș fi vrut eu să fiu.

Un foarte bun prieten mi-a spus cu câțiva ani în urmă că, dacă ar fi să i se împlinească o singură dorință, ar cere înțelepciune. Credeam că este unul dintre cei mai înțelepți oameni pe care îi cunosc, așa că răspunsul lui m-a intrigat. În

același timp, m-a provocat să explorez timp de zece ani sursele înțelepciunii. Lucrul acesta a presupus lectura unor cărți scrise de și despre înțelepți din trecut și din prezent. Am stat de vorbă și i-am ascultat pe toți înțelepții pe care i-am putut găsi. Această explorare a mai presupus încă zece ani de viață, de greșeli și de dezvoltare personală. Per total, a fost o perioadă minunată de acumulări, pe care am acum bucuria să le împărtășesc altor oameni. Cred că toți vrem să devenim mai înțelepți.

*Înțelepciunea este rezultatul faptului că învățăm să
facem alegeri mai bune.*

– ERWIN G. HALL